

Релігієзнавство: **плани семінарських занять.** Спеціальність 6.020202
Хореографія, рівень вищої освіти «бакалавр» (для студентів 4 курсу факультету педагогічної освіти), кафедра гуманітарних дисциплін, Гнот С.І. 2018. Religious studies: plans of seminar lessons, Hnot Solomia, PhD

«Затверджено»
на засіданні кафедри
гуманітарних дисциплін
31 серпня 2018 р. протокол №1

Зав. каф.

Полянський О.А.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ з
дисципліни «Релігієзнавство» Рівень
вищої освіти «бакалавр»
Спеціальність 6.020202 Хореографія
Денна форма навчання, 4 курс

Модуль 1 (теми 1-5)

Мета модуля 1: визначити місце і роль релігієзнавства в системі гуманітарних знань. З'ясувати причини розповсюдження християнства в Україні, основні напрями, та етапи його розвитку

Тема 1. Предмет, структура і методологія курсу “Релігієзнавство”

1. Релігієзнавство як наука.
2. Предмет, об'єкт і структура релігієзнавства.
3. Понятійно-категоріальний апарат дисципліни.
4. Принципи релігієзнавства.
5. Методи дослідження в релігієзнавстві.

Рекомендована література: Основна:

1. Академічне релігієзнавство : Підручн. для студентів вищих навч. закладів / За ред. А. М. Колодного. - К. : Світ Знань, 2000. - 862 с.
2. Гнот С. І. Релігієзнавство : навч. посіб. / С. Гнот. - Л. : ЛДУФК, 2011. - 164 с.
3. Єленський В. Українське релігієзнавство та його проблеми [Електронний ресурс] / Віктор Єленський. - Режим доступу : <http://reHgstudies.org.ua/mam.php?display=element&SGO=9df4eae6&EGO=e8131463&page=1>
4. Лубський В. І., Теремко В. І., Лубська М. В. Релігієзнавство / В. І. Лубський, В. І. Теремко, М. В. Лубська. - К. : Академвидав, 2005. - 432 с.

Допоміжна:

1. Павлов С. В., Мезенцев К. В., Любіцева О. О. Географія релігій / С. В. Павлов, К. В. Мезенцев, О. О. Любіцева О. О. - К. : Арт ЕК, 1999. - 504 с.
2. Черній А. М. Релігієзнавство : підручник / А. М. Черній. - 2-ге вид., доповн. - К. : Академвидав, 2008. - 400 с.

Тема 2. Структура релігії та її функції

1. Соціальні, гносеологічні, онтологічні та психологічні чинники релігії.
2. Структура релігії:
 - а) релігійна свідомість;
 - б) релігійна діяльність;
 - в) релігійні відносини;
 - г) релігійні організації та їх типи.
3. Суспільні функції релігії.
4. Класифікація релігій.

Рекомендована література: Основна:

1. Гнот С. І. Релігієзнавство : навч. посіб. / С. Гнот. - Л. : ЛДУФК, 2011. - 164 с.

2. Закович М. М. Релігієзнавство : підручник / Є. К. Дулуман, М. М. Закович, М. Ф. Рибачук та ін. - К. : Вища школа, 2000. - 349 с.
3. Калінін Ю. А., Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство / Ю. А. Калінін, Є. А. Харьковщенко. - К. : Наукова думка, 2000. - 5-те вид. доопр. - 351 с.

Допоміжна:

1. Колодний А. М., Філіпович Л. О. Релігійна духовність українців / А. М. Колодний, Л. О. Філіпович. - Львів : Логос, 1996. - 182 с.
2. Смольков О. А., Дещинський Ю. Л. Релігієзнавство. Навч. посібник / О. А. Смольков. - Львів : Магнолія, 2009. - 232 с.

Тема 3. Християнська релігія

1. Історичні передумови виникнення християнства:
 - а) вчення про християнську мораль;
 - б) перетворення християнства в державну релігію;
 - в) тлумачення основних догматів християнства і церковний поділ.
2. Православ'я — ортодоксальна течія в християнстві:
 - а) виникнення православ'я;
 - б) особливості віровчення і культу;
 - в) основні православні свята.
3. Католицизм:
 - а) особливості віровчення;
 - б) церковна організація;
 - в) соціальна доктрина.
4. Протестантизм:
 - а) особливості віровчення, організації та культу;
 - б) ранній протестантизм (лютеранство, кальвінізм, англіканство);
 - в) пізній протестантизм (баптизм, адвентизм, п'ятдесятництво).

Рекомендована література:

Основна:

1. Біблія у перекладах українських богословів.
2. Гнот С.І. Релігієзнавство : навч. посіб. / С. І. Гнот. - Л.: ЛДУФК, 2011. - 164 с.
3. Черній А. М. Релігієзнавство : підручник / А. М. Черній. - 2-ге вид., доповн. - К. : Академвидав, 2008. - 400 с.
4. Ходькова Л. П. Релігієзнавство. Навчальний посібник / Л. П. Ходькова. - Львів : Афіша, 2000. - 308 с.

Допоміжна:

1. Лубський В. І., Теремко В. І., Лубська М. В. Релігієзнавство / В. І. Лубський, В. І. Теремко, М. В. Лубська. - К. : Академвидав, 2005. - 432 с.

Тема 4. Християнізація України-Русі та розвиток Українського православ'я

1. Дохристиянські вірування слов'ян як один з чинників формування Українського християнства.
2. Шляхи проникнення християнства на землі східних слов'ян. Проблеми вибору віри.
3. Українське православ'я у Польсько-Литовській державі.
4. Підпорядкування Української Православної церкви Московському патріархату.
5. Сучасний стан Українського православ'я.

Рекомендована література:

Основна:

1. Брайчевський М. Ю. Утвердження християнства на Русі / М. Ю. Брайчевський. - К. : Наукова думка, 1989. - 260 с.
2. Гнот С.І. Релігієзнавство : навч. посіб. / С. І. Гнот. - Л.: ЛДУФК, 2011. - 164 с.
3. Колодний А. М., Філіпович Л.О. Релігійна духовність українців / А. М. Колодний, Л. О. Філіпович. - Львів: Логос, 1996. - 182 с.
4. Левицький Ю. Коротка історія української (київської) Церкви / Ю. Левицький. - Львів : Свічадо, 1993. - 54 с.
5. Ходькова Л. П. Релігієзнавство. Навчальний посібник / Л. П. Ходькова. - Львів: Афіша, 2000. - 308 с.

Допоміжна:

1. Мень О. В. Перші апостоли / О. Мень. - Львів : Свічадо, 2008. - 232 с.
2. Мень О. В. Син Людський / О. Мень. - Львів : Свічадо, 2008. - 372 с.
3. Любащенко В. І. Історія протестантизму в Україні : курс лекцій / В. І. Любащенко. - 2 вид., доп. і випр. - К. : Поліс, 1996. - 350 с.

Тема 5. Історія Української Греко-католицької Церкви

1. Історія унійного руху. Історичні передумови Берестейської церковної унії 1596 р.
2. Легалізація двох українських церков у XVII ст. Змагання за створення Українського патріархату.
3. Греко-католицька церква після трьох поділів Речі Посполитої (кін.ХУІІІ - перша пол. ХХ ст.).
4. Львівський псевдособор 1946 р. та ліквідація УГКЦ. Катакомбна Церква.
5. Відродження УГКЦ в незалежній Україні.

Рекомендована література:

Основна:

1. Колодний А. М., Філіпович Л.О. Релігійна духовність українців / А. М. Колодний, Л. О. Філіпович. - Львів: Логос, 1996. - 182 с.
2. Левицький Ю. Коротка історія української (київської) Церкви / Ю. Левицький. - Львів : Свічадо, 1993. - 54 с.
3. Ходькова Л. П. Релігієзнавство. Навчальний посібник / Л. П. Ходькова. - Львів: Афіша, 2000. - 308 с.

Допоміжна:

1. 1. Мень О. В. Перші апостоли / О. Мень. - Львів : Свічадо, 2008. - 232 с.
2. Мень О. В. Син Людський / О. Мень. - Львів : Свічадо, 2008. - 372 с.
3. Любащенко В. І. Історія протестантизму в Україні : курс лекцій / В. І. Любащенко. - 2 вид., доп. і випр. - К. : Поліс, 1996. - 350 с.

Модуль 2 (теми 6-10)

Мета модуля 2: розкрити основні ідеї світових, національних та нових релігійних рухів. Охарактеризувати моделі державно-церковних відносин в Україні та у світі.

Тема 6. Буддизм

1. Буддизм - найдавніша світова релігія:
 - а) умови виникнення і становлення буддизму;
 - б) основи віровчення і культу.
2. Основні напрями буддизму:
 - а) ламаїзм;
 - б) хінаяма;
 - в) махаяна.
3. Буддизм в Україні: стан і перспективи.

Рекомендована література:

Основна:

1. Гнот С. І. Релігієзнавство : навч. посіб. / С. Гнот. - Л. : ЛДУФК, 2011. - 164 с.
2. Закович М. М. Релігієзнавство : підручник / Є. К. Дулуман, М. М. Закович, М. Ф. Рибачук та ін. - К. : Вища школа, 2000. - 349 с.
3. Категории буддийской культуры / Е. П. Островская. - СПб. : Петербургское Востоковедение 2000. - 320 с.

Допоміжна:

1. Богомоллов А. И. Религии мира. Новейший словарь / А. И. Богомоллов. - Ростов-

на- Дону, Феникс, 2005. - 667 с.

2. Васильев П. История религий Востока / П. Васильев. - М.: Высш. шк., 1999. - 416 с.

Тема 7. Іслам

1. Іслам - наймолодша світова релігія:
 - а) виникнення ісламу;
 - б) віровчення та звичаї, Коран;
 - в) основні напрями в ісламі.
2. Іслам в Україні: історія та сучасність.
3. Панісламізм і сучасний ісламський фундаменталізм.

Рекомендована література: Основна:

1. Гнот С. І. Релігієзнавство : навч. посіб. / С. Гнот. - Л. : ЛДУФК, 2011. - 164 с.
2. Джадалла М.А. Течения в исламе: принципы возникновения и роль в общественно-политической жизни / М.А. Джадалла. - М., 1992.
2. Резван Е.А. Коран и его толкование: тексты, переводы, комментарии / Е.А. Резван. - СПб., 2000.
3. Резван Е.А. Коран и его мир / Е.А. Резван. - СПб., 2001.

Допоміжна:

1. Шевченко В. М. Словник - довідник з релігієзнавства / В. М. Шевченко. - К. : Наук. думка, 2004. - 560 с.
2. Лубський В.І. Коран, шариат, їх соціальна суть / В. І. Лубський - К., 1990.
3. Фрилинг Р. Христианство и ислам: Духовные борения человечества на пути самопознания / Р. Фрилинг. - М., 1997.

Тема 8. Пізні національні релігії

1. Іудаїзм:
 - а) історичні умови виникнення та розвитку;
 - б) Талмуд і Тора - священні книги іудаїзму;
 - в) напрями в іудаїзмі.
2. Зороастризм.
3. Індуїзм як релігійна система:
 - а) виникнення і еволюція;
 - б) роль у політичному житті сучасної Індії.
4. Синтоїзм.
5. Релігії Стародавнього Китаю.

**Рекомендована література:
Основна:**

1. Барац А. Лики Торы / А. Барац. - М., 1995.
2. Васильев Л.С. История Востока. / Л.С. Васильев М.: Высш. шк. , 1998. - В 2 т.
3. Гоч В.П. Практика Дао / В.П. Гоч. - М., 1997.
4. Дандекар Р.Н. От вед к индуизму: эволюционирующая мифология / Р. Н. Дандекар. - М., 2002.
5. Индуизм. Джайнизм. Сикхизм: Словарь. - М., 1996.

Допоміжна:

1. Богомоллов А. И. Религии мира. Новейший словарь / А. И. Богомоллов. - Ростов-на-Дону, Феникс, 2005. - 667 с.
2. Путь Шивы : Антология древнеиндийских классических текстов. - К. : Экслибрис, 1994.
3. Светлов Г. Е. Путь богов : Синто в истории Японии / Г. Е. Светлов. - М. : Наука, 1980. - 240 с.

Тема 9. Нові релігійні рухи

1. Неорелігії й глобальне мислення.
2. Неохристиянські рухи: класифікація та характеристика.
3. Функції новітніх релігійних спільнот.

**Рекомендована література:
Основна:**

1. Гнот С. І. Релігієзнавство : навч. посіб. / С. Гнот. - Л. : ЛДУФК, 2011. - 164 с.
2. Дудар Н., Пилипович Л. Нові релігійні течії в Україні: Український контекст / Н. Дудар, Л. Пилипович. - К., 2000.
3. Словінський П.Й. Релігійний вінегрет: Кілька слів про нові релігійні і парарелігійні форми / П.Й. Словінський. - Львів: Свічадо, 1999.

Допоміжна:

1. Неронов А. В. Соціологічні дослідження нетрадиційної релігійності // А. В. Неронов // Журнал соціології та соціальної антропології. - М. : Наука, 2009. - Т. 12. - № 1. - С. 187-196.
2. Новітні релігії в сучасній Україні. Збірник матеріалів / В. Д. Бондаренко. - К. : VIP. - 176 с.
3. Шевченко В. М. Словник - довідник з релігієзнавства / В. М. Шевченко. - К. : Наук. думка, 2004. - 560 с.

Тема 10. Державно-церковні відносини в історичному вимірі

1. Міжнародні правові гарантії свободи совісті.
2. Правове забезпечення свободи совісті в Україні.
3. Моделі державно-церковних відносин.

Рекомендована література:

Основна:

1. Гнот С. І. Релігієзнавство : навч. посіб. / С. Гнот. - Л. : ЛДУФК, 2011. - 164 с.
2. Ходькова Л. П. Релігієзнавство. Навчальний посібник / Л. П. Ходькова. - Львів : Афіша, 2000. - 308 с.
3. Еленський В. Державно-церковні взаємини на Україні / В. Єленський. - К. : Знання, 1991. - 72 с.

Допоміжна:

1. Неронов А. В. Соціологічні дослідження нетрадиційної релігійності // А. В. Неронов // Журнал соціології та соціальної антропології. - М. : Наука, 2009. - Т. 12. - № 1. - С. 187-196.
2. Новітні релігії в сучасній Україні. Збірник матеріалів / В. Д. Бондаренко. - К. : VIP. - 176 с.
3. Петрик В. М. Нетрадиційні релігії та містичні об'єднання України. Навчальний посібник / В. М. Петрик, С. В. Сьомій. - К. : Росава, 2003. - 336 с.
4. Шевченко В. М. Словник - довідник з релігієзнавства / В. М. Шевченко. - К. : Наук. думка, 2004. - 560 с.